

PROPRIETAR—DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICA

INSERATE

conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Itinerar creștin

Intr'un anumit înțeles, războiul e total. Participă la el nația întreagă. Nu numai pe front ci și aici acasă sunt eroi, precum se găesc lași și trădători nemernici.

Pentru eroismul de acasă — cu atât mai mare cu cât este mai necunoscut, cu atât mai greu cu cât se desăvârșește în migala mărunț a cotidianului, măcinător de nervi și de suflet în monotonia lui apăsătoare — călăuză minunată ne este sfântul Pavel (II Cor. 6, 1-10).

Pentru că războiul, cu valul de dureri și grozăvii ce le revarsă peste lume, să fie cu adevărat „vreme bine primită”, să fie „ziua mântuirii” pentru națiune și pentru cauzele ei drepte, pentru sufletul fiecăruia dintre noi cernut acum în sita necazului, se cere neapărat ca „să ne purtăm întru toate ca slugile lui Dumnezeu.” Războiul nostru este sfânt. Fiindcă e drept. Și fiindcă împlântă crucea Domnului pe pământul stăpânit de puterile iadului. Să nu-l pângărim deci cu fapte și purtări nevednice. Să nu călcăm cu nimic marginea dreptății noastre, și creștinească să fie toată rânduiala care se face. Acolo și aici, deopotrivă. — In chipul acesta, cruciații lui Dumnezeu fiind, fiecare va trebui să împlinim cu sfințenie religioasă tot ce ni se cere și ni se poruncește: datorile față de stat și familie, obligațiile oficiului și cele ale carității.

In mijlocul greutăților inevitabile ale zilei, trebuie să fim „cu multă răbdare în necazuri, în nevoi, în strâmtoriri . . . în ostenele . . .”

Lată marea și specifica virtute creștinească a vremilor de restriște: îndelungă-răbdarea. Știind cui slujește, cunoscând răsplata ce-l așteaptă imens superioară tuturor necazurilor de aici, având model neegalat și ajutor nebiruit pe Mântuitorul însuși, creștinul învinge toate adversitățile prin puterea suverană a răbdării neînfrânte, care trăiește din și în veșnicie.

Din același izvor se hrănește „bunătatea” Spiritul Sfânt, și dragostea nefățarnică, care trebuie să îmbrățișăm pe frații și semenii noștri. Pentru caritatea creștină, pentru milă și iubire jertfelnică acuma este cu adevărat timpul prielnic, prilejul bineprimit. Din toate părțile te întimpină mâni rugătoare, prieri sfârșite, dureri arzătoare, răni sângeroase, inimi sfâșiate. O bucată de pâine, o bănuț, un cuvânt bun, o îmbărbătare . . . toate se prefac pentru tine în comori ce vor străluci în viața de veci.

Urmând această cale, vom părea „ca niște înristați” — și trebuiesc bătuiți cu pietri care continuă și în aceste zile viața de luptă și de zăiafeturi de altădată — totuși, adânc de suflet vom avea pacea cea mai sus de fire, și vom fi „pururea bucurânți”. Siguri de biruința pe care ne o dă Domnul dreptății, vom urca senini cărarea necazurilor. Și pacea va fi cu noi.

Pentru unirea cu Roma

de Traian Cosma

Invățatul teolog rus Sergiu Bulgakoff, una dintre cele mai de seamă figuri ale ortodoxismului mai ales în ceea ce privește chestiunea de justă diferențiere dintre ortodoxie și celelalte credințe creștine, e de părere că piedica cea mai greu de înlăturat dintre catolicism și ortodoxie este primatul papal. Asupra tuturor celorlalte puncte de diferențiere, împăcarea — la urma urmei — putându-se face mai ușor.

Părerea acestui om, care nu poate fi acuzat că vorbește în necunoștință de cauză, este deosebit de prețioasă. Intr'adevăr, în lumina acestei constatări, își poate da oricine seama, cât de subțire e în realitate păretele despărțitor dintre ortodoxie și catolicismul roman, și prin urmare, cât de ușor s'ar putea ajunge la un moment dat la împăcarea și înfrățirea dorită de atâtea veacuri.

Sub jurisdicția Romei, prin permanenta ei influență spirituală, lumea Orientului ortodox ar câștiga nu numai din punct de vedere moral-religios, ci și din punct de vedere cultural și politic, întrucât țările Răsăritului s'ar atașa de cultura și civilizația marilor popoare apusene, printr'o nouă și foarte însemnată legătură. Să examinăm, doar în câteva linii generale, cazul neamului nostru.

Prin unirea cu Roma, monahismul român, mai întâi, ar câștiga nespuse de mult. Conducătorii vieții mănăstirești ortodoxe, cari cunosc așezămintele similare apusene, sunt în proporție de sută la sută entuziasmați de ordinea, viața și perfecțiunea lor, și își arată fără înconjur toată admirația pentru ele. Monahismul român-ortodox, așa cum se prezintă azi, e de necomparat cu cel din Apus, deși nici un cunoscător al acestor așezăminte nu va cădea în greșala să afirme, că sufletele cari lasă totul pentru a intra în acea viață mănăstirească, nu ar face-o cu o vie dorință de perfecționare creștină. Vina de situația rea în care se află monahismul ortodox, o poartă exclusiv modul defectuos de organizare, lipsa unei solide instrucțiuni și mai ales spiritul (mai bine zis lipsa de spirit) ce domnește în ele.

Cine nu-și dă seama cât ar câștiga monahismul românesc prin unirea cu Roma și ce forță ar reprezenta el atunci pentru neamul nostru, setos de cele sfinte și cu un suflet pe care atât de ușor îl poți conduce spre cele înalte. Nu menționez decât în treacăt faptul, că în cadrul unor excursiuni organizate, am avut prilejul să mă întrec în conducătorii a două dintre cele mai însemnate așezăminte mănăstirești oltene, cari cu o na-

turaletă ce m'a uimit au spus că viața mănăstirească ortodoxă e cer de pământ de cea din Apusul catolic.

Câștig neprețuit ar avea, în al doilea rând, preoțimea de mir. Cine crede că aceasta e o afirmație gratuită, n'are decât să treacă în revistă, azi, figurile mai de seamă ale preoțimii de mir ortodox și se va convinge că preoții cei mai pregătiți, cei cari strălucesc cu adevărat prin știință și sfințenie, și-au făcut în cea mai mare parte studiile, de specializare cel puțin, în Apusul catolic. Cerceze oricine biblioteca unui profesor de teologie ortodox, vestit prin vastele sale cunoștințe și printr'un deosebit zel apostolic, și va rămâne uimit de mulțimea operelor de doctrină și simțire catolică, pe cari zi de zi le citește și le aprofundează. Manualele de apologetică, pe de altă parte, compuse cu multă râvnă de profesori pricepuți, sunt împânzite de citate și scriitori catolici.

Spiritualitatea românească în întregimea ei ar avea de câștigat enorm din unirea cu Roma, din această nouă și puternică incopiere a poporului nostru cu Apusul latin și catolic.

Istoria noastră națională e foarte instructivă din acest punct de vedere. E lucru constat, că ori de câteori în decursul istoriei moderne românești au existat epoci de puternic revirement național și cultural, aproape totdeauna am avut de-a face cu o influență ascunsă sau vizibilă a Apusului. Să trecem peste epocile primelor manuscrise și tipărituri românești, cari sunt pietri de hotar în istoria noastră culturală, primele zări de lumină în istoria cărții și literelor românești. Cronicarii moldoveni din sec. XVIII-lea, cei cari au „descoperit” originea noastră latină, au fost formați în Polonia, de cultura apuseană ce-a pătruns acolo grație credinței catolice a poporului polon.

Binefacerile naționale și culturale ale Unirii dela 1700 nu le mai tăgăduesc azi decât cei cari își fac un titlu de glorie din persistența încăpăținată într'o eroare.

Revoluțiile din 1848, la rândul lor, reprezintă spiritul apusean, adus în Carpați și la gurile Dunării de tineri crescuți în școlile Apusului.

Kogălniceanu cu mișcarea lui literară de mai multă prețuire a sufletului național, Titu Maiorescu și neegalata lui Junime, ca și Eminescu, gloria versului românesc, nu văd cum ar fi putut să ajungă culmile spirituale pe cari le-au atins, fără influența aceluiași Apus, mai precis a culturii germane.

Tot ce am avut mai de preț în lumea savanților în ultima sută de ani, s'a format în Apus, sau cel puțin au cunoscut școlile lui, în anii de perfecționare și specializare.

Dar însăși Unirea cea Mare din 1918, n'a făcut-o poporul nostru în tovărășia și în parte tocmai datorită aceluiași mari popoare apusene?

În fine după 1918, ca și azi, nu continuu ne-am ținut și ne ținem privirile îndreptate spre Apus, și nu am simțit permanent un fel de oroare naturală față de tot ce seamăna a est și a lume și mentalitate orientală-asiatică? Ce ne-a dat Orientul acesta slav și slavizant de ne simțim legați cu toate baerile inimii de el? Dar, la urma urmei, ce poate să ne dea?

Și, când prin glasul autorizat al unuia din cei mai emeriți reprezentanți ai ortodoxiei cunoști, că în realitate numai chestiunea Papalității deosebește ortodoxia de catolicism, când șefii monahismului ortodox sunt plini de admirație față de cel apusean și publice îi recunosc superioritatea, când cei mai pioși preoți de mir ortodocși, cei mai pricepuți și mai plini de zel pentru suflete, sunt acei ce s'au instruit în școlile Apusului latin și roman, când în fine e lucru clar că epocile de lumină în istoria modernă, politică și culturală, a poporului român au luat ființă sub influența Apusului, când printr'o necesitate oarecum organică, tot ce avem mai de preț în lumea savanților s'a cultivat în laboratoarele și atelierile spirituale ale aceluiași Apus, când ne dăm seama că suntem așezați în mijlocul unui colos slav doritor să ne vadă topiți în mijlocul său și când spre popoarele apusene i-au mână pe Români toate nostalgiile și afinitățile, este în drept să susții că e un păcat strigător la cer faptul că în lumea ortodoxiei noastre ideea unirii cu Roma n'a făcut și nu face mai mari progrese. De vină e seculara inerție românească. E dureros să constați că atâția șefi religioși ai Ortodoxismului românesc recunosc superioritatea catolicismului,

dar când e vorba să facă ceva pozitiv, rămân fără de glas, doar cu vecinica motivare: „Va face Dumnezeu Bunul unirea“.

O, de ne-ar da acest Dumnezeu Bun un om de stat, fanatic român și mai fanatic creștin, care dându-și seama de unica diferență, aceea a Papalității, dintre Catolicismul Romei și Ortodoxie și bine cumpănind rodirile imbelșugate naționale pe care unirea în credință cu Apusul le-ar aduce poporului nostru, să pună el în acțiune pe cei morți și împietriți și să ajute bunele intențiuni a celor ce luptă pentru împlinirea marelui porunci a Mântuitorului. Dela 1154, când rolul învârbitor al statului a fost covârșitor, asupra forței statului planează un blestem. Secolele au așteptat mereu un om sortit să răscumpere greșala și să sfărâme blestemul. S'a ivit, sau se va ivi el oare în curând?

Judecată dreaptă. În general sunt puțini oameni cari să-și „rumege“ gândurile, înainte de a le da drumul pe calea vorbei. Și foarte adesea chiar și pe a slovei scrise. E mai ușor doar să fi sentențios, decât judicios.

Așa iau însă naștere părerile greșite cari apoi frământă mulțimile și întunecă adevărul care singur poate mântui. Și păreri de acestea sunt neînchipuit de multe. Una dintre ele e aceea că vina tuturor relelor ce s'au abătut asupra neamului nostru ar fi fost partidele politice, cari numai rele ar fi urzit și numai fărâdelegi ar fi săvârșit. Iar alt vinovat n'ar mai fi.

Judecata aceasta absolut falsă o pune la punct d. I. Bozdog într'un bine gândit prim articol din „Gazeta Transilvaniei“ (18-9-41), din care reținem și noi următoarele: „Prea s'a generalizat părerea, sau mai bine spus judecata, că vina dezastrului, — care încă n'a trecut, ci ține și astăzi o cincime a țării în aceeași neagră și mașteră stare — au fost regimurile trecute.

Rostind aceste vorbe, care cuprind sin-

tetic tot răul, toate cauzele răului cum și cea mai sinceră condamnare a lui, ni se pare, că ne-am împăcat sufletul, am pus cruce deasupra răului, l-am îndepărtat și ne putem vedea de treburi.

Departa de mine orice gând să aduc vreun cuvânt de ușurare sau scuză pentru cei ce au împins țara la dezastru; dar, nu toată vina și nu toată răspunderea a purtat-o exclusiv regimul politic trecut.

Ne-o avem toți mici și mari, și nu ne putem eschiva dela partea de răspundere ce apasă și pe conștiința fiecăruia dintre noi.

Nu e prudent să aruncăm totdeauna și toată răspunderea pe alții, și mai ales pe anonimi, alungând dela noi chiar și remușcările de conștiință, pe care *trebuie să le simțim*.

Oare indiferetismul nostru și nepăsarea cu care ne-am lăsat târați pe povârniș — spunând mereu, că suntem duși pe panta pierzării, dar fără să fi opus vreodată cea mai mică rezistență — nu ne apasă pe conștiință?

Când ne-am văzut instituțiile cele mai sfinte, temeiul de așezare morală al oricărui neam: biserica și școala împrejmuite și apoi năpădite de fel și fel de buruieni otrăvitoare am schițat careva gestul de împotrivi?

Și dacă da, câți și cu ce vigoare?

Când am văzut, că naivitatea și credulitatea mulțimii este speculată și exploatăată chiar și prin presă, și chiar și în cele religioase, ne-am opus noi valului răpitor?

Când am stat impasibili față de pământul moralității publice prin exemplul vieții lor scandaloase, fie mari fie mici, am fost cetățenii conștienți de răspunderea pentru neam? Care a fost atitudinea noastră — nu vorbesc de convingerile intime, care fără exteriorizare și traducere în fapte de curaj rămân mai mult vâicăreli — față de atâtea și atâtea speculatori ai situațiilor, ai averii și moralității publice?

Deviza „capul plecat, sabia nu-l taie“ poate fi o justificare că n'am contribuit și noi la dezastru?..“

FOIȚA „UNIRII“

Jurisdicția Papii asupra Africei

de Pr. Dr. Ioan Stanciu

În lucrarea Omonimului meu neunit dela Sibiu „Religia strămoșească“ (Sibiu 1938), la pag. 39 se scrie: „Noi susținem că mitropolitul din Tesalonic a fost independent ca și cel din Cartagina sau Acvileia și nu a depins de Papa“. Realitatea însă e alta, după cum se va vedea din cele următoare.

În 222 preotul Tertulian din Cartagina † 250, referindu-se la edictul Papii Calixt (217-222) îl numește pe Papa: „Maximul Pontifice, care este episcopul episcopilor“ (vezi De pudicitia c. I. cap. 6).

În 249 Ciprian episcopul Cartaginei în epistola către Papa Fabian (236-250) îi cere sfaturi referitor la apostatați.

În 251 din Ianuarie până după Paști, Ciprian episcopul Cartaginei a stat ascuns în timpul persecuției împăratului Deciu. Despre aceasta se justifică în epistolele: 7, 10, 19 către clerul din Roma (Papa Fabian fiind martirizat și Papa Corneliu încă nu era ales).

În 251 după Paști Ciprian a ținut sinod în Cartagina în care a condamnat partidul schismaticului Novat, care alesese anti-epis-

cop pe Fortunat. Actele conciliului le-a trimis spre aprobare la Papa Corneliu (251-253).

În Ep. 48 către Papa Corneliu la n. 3 scrie: „toți colegii noștri să dovedească tare și să țină caritatea și unirea cu tine, adevărată unitatea bisericii catolice“.

În Ep. 55 către Antonian scrie că preotul Novat din Cartagina s'a dus la Roma să-și apere pe partizanii lui.

În Ep. 59 către Papa Corneliu despre schismaticii Cartaginezi scrie: „Ei îndrăsnesc să meargă și la scaunul lui Petru și la biserica principală de unde a ieșit unitatea preoțească și să ducă epistolă dela schismatici și dela profani și nu cugetă că ei sunt Romanii a căror credință a lăudat-o Apostolul (Rom. I, 8) predicând, la cari nu poate avea acces perfidia“.

În Ep. 68 către Papa Ștefan (264-257) îl roagă să depună pe episcopul Martial din Arles care protejează pe schismaticii novățianști.

În 257 Ciprian a trimis actele conciliilor din Cartagina: 255, 256, 257, spre aprobare la Papa Ștefan. Nu le-a aprobat.

În 312 episcopul Cecilian din Cartagina, fiind depus de partidul schismaticului Majorin, a apelat la Papa Melchiade (311-314) care în cauza lui a ținut conciliu în 1 Oct. 313 și a decis să fie reșezat în scaun, iar pe Majorin cu schismaticii lui i-a condamnat.

Ștefan episcopul Cartaginei în epistola sinodală a trei concilii africane către Papa

Damas (366-384) îl numește: „Părintele Părinților și cel ridicat la culmea apostolică“ — „Supremul Pontifice al tuturor episcopilor“.

În 393 conciliul din Cartagina prin can. 6-9 a oprit apelurile preoților și clericilor inferiori la Roma.

În 416 conciliul din Cartagina și Milevi au condamnat pelagianismul și actele au fost trimise spre aprobare la Papa Inocențiu I (401-417) care le-a aprobat cu data de 27 Ianuarie 417.

În 417 conciliul din Cartagina a condamnat iar pelagianismul și actele au fost trimise spre confirmare la Papa Zosim (417-418) care le-a confirmat în Mai 417.

În 417 Sept. 23 sf. Augustin face cunoscut răspunsul Romei scriind: „Inde etiam rescripta venerunt. Causa finita est“ (vezi Sermo 131 n. 10).

În 417 preoții Pelagiu și Celestin, condamnați de conciliile 416 (Milevi și Cartagina) și 417 (Cartagina) au apelat la Papa Zosim (417-418).

În 417 sf. Augustin în „Liber de gestis Pelagii ad Aurelium“ (P. L. 44, 319-360, c. 3, cap. I, n. 15), adresându-se lui Pelagiu și Celestin cari voiau să apeleze dela conciliu ecumenic contra sentinței Papii Inocențiu I, scrie: „Cauza voastră acum e terminată la tribunalul competent și nimic nu vă mai rămân decât a urma în pace după sentința ce s'a pronunțat“.

În 418 sf. Augustin a primit delegații dela Papa Zosim (417-418) în Maritania.

Piatra din capul unghiului

Suntem în plin mers spre o lume nouă. În jurul nostru se prăbușesc state, concepții de viață, tradiții, popoare, a căror viabilitate se pare până mai ieri miruită cu nimbul nepeniciei. Din prăbușirile și jertfele în hora comună a morții, se va ridica inevitabilă și victorioasă lumea nouă.

Cum va fi această lume?

Unde este omul providențial, sistemul politic — social-economic — cari să unească și sine nu numai puterea și voința, ci și cabilitatea înzestrată cu atribute infailibile, care a făuri și realiza lumea nouă pe care-o așteptăm, cu zăriști de lumină, pace dreptate și prosperitate, în toate ramurile de muncă și ideal a neamului omenesc?!

Scrutând cu ochii înfrigați, și inimi nostalgice în tainele viitorului — mulțimile s-au fixat deja oamenii, nădejile și sistemele rezulate infailibile, dela cari așteaptă totul.

Prezentul ne oferă tuturor, mulți oameni geniali, multe doctrine și soluții, între cari avem de ales.

Puțini vor fi însă aceia, cari să privească viitorul sub unghiul și prin prisma de vedere a bisericii și evangheliei. Cu toate elementele și prăbușirile civilizației prezente — clădite pe liberalismul și materialismul secolului al XVIII — a cărui ultime vestigii s'au refugiat în bolșevismul rusesc — nici astăzi nu se recunoaște de toți și pe toată linia, în mod integral, că dezastrele tragediei prin care trecem, sunt rezultatul precis și consecvent al divorțului de biserică, și de concepția ei integral spirituală, cerească, singură capabilă de-a creia armonie, pace și fericire complexul vieții omenesci. Providența divină are a dăruit omului liberul arbitru, ne lasă să culegem ceea ce am semănat. Sămânța are, durere, se mai seamănă și acum. În alte țări, ca și la noi. Căci ce este acea literatură și artă, cu tendințe așa zise liberale,

decât sămânța desmățului, desfrăului, agoniei morale, sociale și naționale? Acele doctrine, cari sub masca culturii, intereselor economice sociale, lovesc zi de zi în tradiția și concepția creștină a bisericii, în legile ei, sărbătorile și duminecele ei, instituțiile și orânduile ei...

Nu sunt aceste ramificații oculte, fine, ale bolșevismului ateu? Căci bolșevicii au distus cu măsuri radicale credința și spiritualitatea creștină, iar ignoranții ori aroganții dela noi săvârșesc aceeași operă distructivă, desigur nu cu aceeași intensitate și putere. Opera însă e aceeași — și același și desechilibru moral și creștin, în lumea sufletelor ce-i urmează și admiră pe panta morții...

Și unii și alții lovesc și isbesc aceeași piatră: piatra din capul unghiului (Fapte 4,11). Iar piatra este Hristos (Sf. Ap. Pavel). Indiferent că cineva luptă împotriva lui cu măsuri radicale, cum face bolșevismul ateu — ori luptă numai din umbră cu măsuri parțiale și pante mai delicate, opera e aceeași, și tabăra tot aceeași: dușmanii lui Hristos. Ceea ce este egal cu dușmanii ai credinței, moralității, ordinii, cinstei, familiei, neamului, societății etc. Iar în limba noastră creștină și națională, acest lucru se cheamă, satanocrație, împărăția luciferică între fiii neamului nostru. „Cel ce nu este cu mine, împotriva mea este,“ ne luminează scurt și lapidar Isus Hristos.

Fiind deci vorba despre lumea nouă pe care-o așteptăm și dorim, trebuie să ținem neapărat seamă de Isus Hristos, piatra din capul unghiului. Eu sunt... viața! Viața: deci tot ce privește ansamblul vieții: religie, politică, economie, cultură, artă, literatură, trebuesc clădite pe El și prin El. Numai așa vor fi aceste ramuri ale vieții mijloace reale de progres, isvoare de pace, armonie și iubire universale.

Dar pentruca această piatră, acest isvor de viață, acest principiu de zidire și coordonare universală să fie așezat la temelie lumii noi, trebuie să fie cunoscut, iubit și prețuit.

Aici intervine rolul nostru, al biserica-

nilor mici și mari. Oare noi toți îl cunoaștem pe Hristos? Cunoaștem noi acest principiu de viață și fericire universală? Nu numai pe Hristos, persoana istorică deacum sunt două mii de ani, pelegin insetat de suflete, bătând din greu drumurile, colinele, văile Iudeii și Galileii, ci pe Isus Hristos cel de astăzi, prezent în centrul vieții actuale, prezent în Bisericile noastre, în Euharistie, în mijlocul mulțimilor de cari și acum „ii este milă“, Regele inimilor, Regele neamurilor, Regele veacurilor...

Pe Isus în centrul istoriei și vieții actuale... Il cunoaștem? Nu numai cu o cunoștință superficială, întrucât îi cunoaștem mai mult ori mai puțin dogmele, morala, istoria, evanghelia, din cari am făcut cândva un examen, o licență, un doctorat, — ci pe Hristos viu. Hristos care „în prezent luptă“ să stăpânească prin adevărul și harul său, ființa ta, parohia, instituția, țara noastră și întreg universul...

Il cunoaștem noi pe acest Hristos? În mod real și intim? Il cunoaștem aspirațiile, rugăciunile, umilințele, jertfele, intervențiile de ieri și de astăzi pe cari le aduce Părintelui ceresc pentru pacificarea și fericirea lumii și Spiritul adevărului și dreptății lui. Știm vorbi cu el? — suntem de fapt intimii lui...?

Ori doară mulți suntem simplaminte oficiali și străini! Nu avem cu el nici o intimitate de cunoștință, prietenie, iubire... Trecem prin fața lui străini, ignoranți, reci și nepăsători... Trecem în galop pe la sf. liturghie fără pregătire și atențiune. Iar după ce îl primim în sf. cuminicare, și-ar trebui să stăm momente întregi cutremurați și recunoscători, prosternuți înaintea sf. altar, pătrunși de sublimitatea tainei cerești și îngerești pe care o purtăm în suflete — depunem ornatele și ieșim. Ieșim — căci nu-l cunoaștem pe Hristos — nu suntem prieteni, intimi cu el. Afară ne așteaptă afacerile, lumea și poate imediat ce-ai părăsit biserică... țigara.

Dacă este vorba apoi de literatură, scrierile, meditațiile, și publicațiile cari se

În 418 sf. Augustin scrie episcopului ptat din Milevi, zicând că a fost silit să se gurgă în Cezarea Mauritaniei pentru a convinge pe episcopul Emerit „din porunca venerabilului Papă Zosim, episcopul scaunului apostolic“ (v. Ep. 140).

În 418 preotul Apiariu din Sicca, fiind depus de episcopul Ion Urban din Sicca, a apelat la Papa Zosim (417-418), care a examinat cauza și i-a scris episcopului Urban să restabilească pe Apiariu.

În 418 episcopul Urban a expus cazul Apiariu în conciliu, care prin can. 17 a primit apelul preoților și clericilor inferiori la Roma.

În 419 Papa Bonifaciu I (418-422) a trimis legați la conciliul din Cartagina din 25 mai 419 pe: Faustin episcop de Potentina și preoții Filip și Asellus din Roma, cari au scris epistola 12-a Papii Bonifaciu către Aurel episcopul Cartaginei și părinții conciliului, în care își susținea dreptul de a primi apelurile adresându-se pe canoanele dela Nicea (în reabilitate pe cele dela Sardica, cari erau unite cu cele dela Nicea).

În 419 conciliul din Cartagina prin canoanele: 1, 2, 133, a restabilit dreptul de apel pentru preoți și clericii inferiori la Roma.

În 420 sf. Augustin episcop în Ipona (396-430) a trimis la Papa Bonifaciu (418-422) scrierile ereticului pelagian Iulian Eclanum ca să le condamne.

În 421 episcopul Antoniu de Fussala fiind

depus de sf. Augustin și conciliul din Cartagina 421, a apelat la Papa Bonifaciu I (418-422). Papa Celestin (422-432) a confirmat depunerea lui Antoniu, după ce a primit toate informațiile dela sf. Augustin.

În 424 preotul Apiariu fiind depus a doua oră, a apelat la Papa Celestin (422-432). Papa Celestin a trimis legat la Cartagina pe episcopul Faustin, în cauza lui Apiariu.

În conciliul din 424 s'a tratat cauza lui Apiariu și a fost restabilit.

În 329 Marius Mercator în „Commonitorium“, referindu-se la pelagianii, scrie: „Dintre cari foarte mulți revenind și îndreptându-se dela eroarea lor susnumită, s'au dus rugători la scaunul apostolic și fiind aflați dreptcredincioși, și-au reprimit scaunele lor“.

În 633 Fulgențiu Ferrand, diacon în Cartagina, răspunde lui Sever scolasticul în Constantinopol: „Intrebă, bărbat prudent, dacă vrei să auzi ceva din adevăr, în mod principal pe episcopul scaunului apostolic, a cărui doctrină sănătoasă consistă în judecarea adevărului și se bazează pe tăria autorității“. — Sever îl întrebese dacă se poate zice: „Isus Hristos este unul din sfânta și nedespărțita Treime“.

În 535 conciliul din Cartagina sub Reparatus cu 217 episcopi africani s'a îndreptat la Roma întrebând referitor la preoții arieni vandali.

În 602 Papa Gregoriu I a convocat un sinod la Bizacena referitor la acuzele contra

episcopului Clementiu și altul în Numidia referitor la diaconul Bonaden și episcopul Pauliu

În 646 conciliul din Cartagina sub episcopul Reparatus scrie epistolă sinodală Papii Teodor (642-649) adresându-se:

„Inaltului episcop al episcopilor* și continuă: „Nimenia nu poate dubita că în Scaunul Apostolic își are originea un isvor revărsător și nesecat pentru toți creștinii, din care ies bogate pârăie, cari udă suprafața pământului întreg“. Apoi amintesc de dispozițiile conciliilor ca să fie consultat scaunul apostolic al Romei în grelele încercări și continuă:

„Al cărui vechiu obicei este să osândească cele rele, iar cele vrednice de laudă să le aprobe. Potrivit vechei dispoziții nici decum să se decidă ceva în depărtatele regiuni fără mijlocirea scaunului papal, ca prin vederea acestei sentințe să se confirme și bisericile de pretutindena dela el ca dela isvorul lor și să-și ia învățătura de predicățiune și în diferite țări ale lumii misterele mântuitoare ale credinții să se păstreze în curățenie inviolată“. Apoi roagă pe Papa Teodor să condamne pe ereticul monotelit Paul patriarh al Constantinopolei (641-655) vezi P. L. tom. 87 col. 82.

În 1053 s'a ținut la ordinul Papii Leon IX (1048-1053) sinod la Cartagina referitor la dreptul primațial al Cartaginei asupra Africii întregi.

ocupă cu problemele lui Hristos și Bisericii — nici pentru acestea nu avem timp. Trebuie să cetim gazetele și alte lecturi ușoare, care ne umplu de spiritul lumesc, și pentru cari, dat fiind că nu trăim zilnic în puritatea doctrinei cerești, — nu avem sensibilitate critică — pentru a distinge într-o privire fugară neghina de grâu.

În acest mod, și pe astfel de căi, să-nu ne prea mirăm că noi nu-l prea cunoaștem pe Hristos. Că nu știm vorbi despre el. Nu știm conduce mulțimile întristate și îndurerate la el. Suntem reci și inofensivi în a șgdui și răscoli conștiințele împietrite. Bisericele goale, legea lui disprețuită, noi înșine flămânzi și setoși după adevărul și pacea pe cari nu-le găsim căci nu-le căutăm la Hristos, — și'n urma noastră o turmă rătăcită și agonizantă, pentrucă nu are „om“ să o ducă la Hristos...

Să ne gândim adeseori: Oare cum ar fi cunoscut, iubit și slujit Isus Hristos, dacă în acest loc în care eu dormitez, s'ar afla un om plin de spiritul lui Hristos... Dacă pe acest tron arhieresc ar păstori: Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur — Augustin — Ambrozio. Dacă în această parohie, școală, instituție, ar conduce, Ioan Viannay, D'Alzon, Bosco, Tereza D'Avila, Iosafat etc...

Desigur, nu ar mai fi ignoranță, indiferență și răceală în acest teren. Hristos ar fi cunoscut, iubit, și slujit în pasiune. El ar fi viața, sfințenia, pacea și fericirea, pentru aceleași mulțimi cari în mâna ta sunt moarte, ori, în cel mai bun caz agonizante...

Aceia au fost sfinți, vom protesta noi. Da; au fost sfinți, dar au fost ca și noi. Și oameni ca și noi fiind, au înțeles că pentru oameni consacrați Bisericii sfințenia nu e numai un ideal facultativ ci un ideal obligator. Mai mult încă: e singura și unica condiție pentruca episcopia, parohia, instituția, să pulseze de viață creștină și har mântuitor. Să convertească mulțimile dela viața naturală la cea supranaturală. Altcum toată munca la aparență plină de zel e un formalism gol, o amăgire de creștinism — lupta lui Don Quijote cu morile de vânt.

Numai prin această unică cale vom putea convinge pe stăpânitorii politici ai lumii și țării noastre, precum și mulțimile dornice de-o lume nouă, de înălțimea și adâncimea pe plan social a numelui și temelii pietrii din capul unghiului Isus Hristos — singur mântuitor — și singurul criteriu de pace și dreptate a zilei de mâine. Fiecare, mare ori mic, din locul în care suntem, să-ne formăm o obligație de conștiință, ca'n cercul nostru de activitate și influență, să facem cunoscut, iubit și prietin pe Isus Hristos. Pentrucă să nu se repete greșala deatâtea ori istorică, să nu se mai clădească state și concepții de viață pe temelii ubrede.

Și astfel să nu fie zadarnic sângele fraților care se varsă pentru Hristos și Biserica.

Să fie jertfă de rodire pentru lumea nouă, lume întregată total și veșnic în împărăția lui Hristos...

Pr. V. Lupu

ANUNȚ

Se aduce la cunoștință că la Școala Normală de Fete din Blaj este vacant un post de pedagogă, care poate să fie ocupat de o licențiată, sau cel puțin de o bacalaureată. Cerețile însoțite de certificatul de studii, extras de naștere și botez, se va înainta Preavenratului Ordinariat Arhiepiscopesc din Blaj până la data de 13 Octomvrie 1941.

DIRECTIUNEA

Știri mărunte

Se deschid școlile Blajului. Abia s'au făcut înscrierile la cele vetre de lumină ale Blajului, și tinerii logofeți ai slovei au trebuit să plece iarăși la casele părințești. Școlile și internatele lor se rânduiau cu zor pentru adăpostirea vitejilor răniți în luptele dreptății românești. — Ministerul Culturii naționale însă nu vrea ca școala să rămână închisă, spre paguba de mâne a neamului. Intervenind la cei în drept, a obținut o modificare a planurilor inițiale. Va rămâne spital numai „Institutul Recunoștinții“ — singura clădire, de altfel, potrivită acestui scop — celelalte rămânând pentru școală. Cu oarecari greutăți și cu multă bunăvoință, se vor putea deschide în curând toate școlile noastre. Data începerii cursurilor încă nu a fost fixată definitiv. Probabil: 1 Octomvrie. În curând însă ea va fi anunțată oficial.

Svonuri greu de controlat. Președintele Statelor Unite, d. Roosevelt, a trimis Sf. Părinte un mesaj, despre care se crede c'ar fi în legătură cu războiul. Vicarul Domnului, după o informație a agenției „Havas Ofi“, ar și fi dat răspunsul său la acest mesaj cu prilejul audienței ce a acordat o Marția aceasta d. Myron Taylor, reprezentantul personal al Președintelui Statelor Unite pe lângă Sveranul Pontif. În legătură cu această intrevvedere au fost răspândite cele mai fanteziste svonuri. Atât Vaticanul însă, cât și cercurile din jurul ambasadei Statelor Unite păstrează cea mai desăvârșită rezervă. După o știre apărută în ziarul „New-York Times“ și prinsă numaidecât și de agențiile „Reuter“ și „Stefani“, Sf. Părinte ar fi respins, cu prilejul pomenit, demersul ce l-ar fi făcut d. Roosevelt prin d. Myron Taylor ca Locțiitorul lui Hristos să declare că războiul contra naționaliștilor este un „războiu just.“ — Așa cetim în „Viața“ de azi.

Două pelerinaje. Unul s'a făcut la mănăstirea Lupșa din Munții Apuseni, de praznicul Nașterii Maicii Domnului, având în fruntea sa pe p. Cornel Oșiel, vicarul episcopesc al acelor părți. Cuvântul Domnului l-a rostit mulțimilor cucernice p. Dr. Dumitru Manu, prof. de teologie în Blaj.

— Alt pelerinaj a avut loc la mănăstirea Prislopului din Țara Hațegului. Sufletul acestuia a fost p. Augustin Pop, egumenul dela Obreja și provincialul Cinului basilian român unit din România. Nici la Lupșa nici la Prislop, numărul pelerinilor n'a fost așa mare ca alte dăți, din motive ușor de înțeles. Cu toate acestea s'au înregistrat, relativ, foarte numeroase spovedanii și cuminecări.

Prasnice duhovnicești. Parohia noastră Ungurei, păstorită de p. Ilie Muntean, a avut parte de S. Măria Mică de un adevărat prasnice sufletesc: p. Emil Marchiș, refugiat, aflător acum în Blaj, a ținut aci sante misiuni populare la cari a luat parte foarte multă lume. S'au înregistrat numeroase apropieri de Sf. Taine. — În postul S. Mării au săvârșit aceeaș apostolie p. Dumitru Neda, canonic mitropolitan, și p. Dr. Sept. Todoran, prof. de teologie vestind cuvântul Domnului în Borzești păstoriți de p. Teodor Moldovanu. La numeroasele spovedanii ce s'au înregistrat și aci, au dat ajutor și frații întru Domnul: p. Eugen Ciunganu dir. Cancelariei Mitropolitane și p. Grigore Lupu diu Petreștii de sus. — Lăudat să fie Domnul pentru toate!

Locale. Dumineca viitoare, săptămâna I după Înălțarea Sf. Cruci, va predica în Capela Seminarului p. Andreiu Plaian, profesor de religie.

— Săptămâna aceasta, Marți, a avut loc o conferință episcopescă, la care înafară de I. P. S. Valeriu Tr. Frențiu și P. S. Ioan Bălan, a luat parte și Capitlul blăjan, precum și p. Oșiel, vicarul munților apuseni.

Dela Astra. „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ își va ținea adunarea generală, care de astă dată va avea numai caracter administrativ, la Sibiu, Duminecă, în 28 Sept. c., după slujba dumnezeiască în bisericile românești din acel oraș. Vor avea loc două ședințe, cari se vor ținea în sala cea mare a Prefecturii județene.

Eroism preoțesc. Pe temeiul de date primite din cercuri competente din Berlin agenția „Rador“ (18. IX. 41) face cunoscut că pe câmpurile de luptă din Sovieția au căzut la datorie duhovnicească șapte preoți catolici iar unsprezece au fost răniți. Atât cei morți cât și cei răniți au fost aflați de gloanțele vrășmașe în primele rânduri de luptă,

Tipografia Seminarului Blaj

printre cei ce se luptau cu moartea și aveau lipsă de asistență și întărire sufletească în acele supreme momente ale vieții lor.

CARTI & REVISTE

Izvorul vieții. Carte de rugăciuni, Blaj, 1941. Pagini: 125. Prețul (legată): 20 Lei.

Faptul că această carte de rugăciuni iese acum a șasea oră în editura Părinților Basiliiani, dovedește că e foarte căutată. Ceeace fiind vorba de o alcătuire euhologică, e o laudă deosebită. Și ținem să adăugăm și noi numaidecât că o merită deplin. Așa micuța și format și ușoară la cântar, cum e, cuprinde mult și duce material variat și ales. Rugăciuni dela sf. liturgie și învățăturile pentru mărturisire și cuminecare sunt mici perle în genul lor. — Cateheții au cartea de rugăciuni ieftină și potrivită pentru a fi pusă în mâna elevilor de toate categoriile. Dar face să fie răspândită și în păturile largi ale credincioșilor noștri, putând purtată oriunde și în toată vremea. La care lucru, s'au gândit și Cuvioșii Părinți dela Obreja.

Catalogus Provinciae Romaniae Ordinis S. Basili Magni. Blaj. 1941.

Titlul tipăriturii arată cuprinsul ei: înșirarea numelor, datele strict necesare pentru informație sumară personală și statistică, și numărul membrilor cari formează, cu începutul anului 1941, tagna românească unită a Sf. Vasile cel Mare în România. Din acest conspect aflăm că Provincia din România a pomenitului cin călugăresc are două mănăstiri: Obreja (sic) e și noviciatul) și Prislop, și o rezidență: Constanța. Numărul membrilor e de 30. Și anume: 10 ieromonahi, 17 frați laici și 3 școlastici (studenți în teologie). Cătrele acestea, în cari nu-s cuprinși baziliani dela Bivac Moiseiu și Nicula, dovedesc limpede și grăitor, că ordinul Sf. Vasile cel Mare e înrădăcinat în sufletul românesc și are un viitor plin de nădejdi.

IOSIF BĂTIU: Naționalism literar. Deva, 1941. Pagini: 60. Prețul: 30 Lei.

Autorul se dovedește stăpân pe subiectul dezvoltat, frumos și limpede, în lucrarea aceasta și interesantă și revelatoare de gânduri și simțeminte alese și instructive totodată. Temeiul ei îl formează scrierile înțelepte și elevat al unui mănunchiu de literați și gânditori de dincoace și de dincolo de Carpați, precum și activitatea anumitor școli literare-naționale și roada strădaniilor acestora. — Cetirea și meditarea unor pagini ca cele din lucrarea d-lui Bătiu sunt cât se poate de binefăcătoare.

Transilvania. Organ al Astei. Sibiu. 1941. Anul 72. Nr. 5-6 (Iulie-August). Abonament anual: 300 Lei.

Sub conducerea noului comitet de direcție, d. Ioan Breazu ca redactor, organul de publicitate al Astei se prezintă foarte bine și sub raportul tehnic și sub cel al cuprinsului. Numărul ce avem sub ochi aduce studii, cronici și însemnări din pene cu reputație în lumea scrisului (M. Sadoveanu, G. Giuglea, C. Dăcoviciu, Coriolan Petranu, Dim. Todoranu, I. Breazu, alții).

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Ceamai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invențiile proprii licențiate și scările de fier pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefo n 376

